

Bruxelles, den 8.7.2016
COM(2016) 449 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 453/2008 om kvartalsstatistikker over ledige stillinger i Fællesskabet

DA

DA

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 453/2008 om kvartalsstatistikker over ledige stillinger i Fællesskabet

1. INDLEDNING

Statistikker over ledige stillinger (SLS) giver oplysninger om antallet af ledige stillinger på et bestemt tidspunkt. De svarer til den del af efterspørgslen efter arbejdskraft, der ikke er dækket af udbuddet af arbejdskraft, og giver dermed vigtige oplysninger om omfanget og strukturen af misforhold på arbejdsmarkedet.

I Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 453/2008 af 23. april 2008 om kvartalsstatistikker over ledige stillinger i Fællesskabet¹ (herefter SLS-forordningen) fastlægges rammerne for at udarbejde, indberette og evaluere kvartalsstatistikker over ledige stillinger.

I henhold til artikel 10 i SLS-forordningen skal Kommissionen forelægge en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om forordningens gennemførelse senest den 24. juni 2010 og derefter hvert tredje år. Rapporten skal indeholde en vurdering af kvaliteten af de statistikker, medlemsstaterne har indberettet, såvel som kvaliteten af EU-aggregater og en kortlægning af områder, der eventuelt kan forbedres.

Dette er den tredje rapport, som Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Rådet². Den bygger på de erfaringer, der er indhøstet gennem de kvartalsvise dataoverførsler og den dokumentation, som medlemsstaterne har indgivet som led i deres årlige kvalitetsrapporter.

Afsnit 2 i denne rapport beskriver de fremskridt, der er gjort i de sidste tre år med gennemførelsen af SLS-forordningen. Afsnit 3 vurderer kvaliteten af statistikkerne over ledige stillinger, mens afsnit 4 fokuserer på EU-aggregaterne. Endelig drages der i afsnit 5 konklusioner og anvises måder, hvorpå brugernes forventninger kan opfyldes endnu bedre i fremtiden.

2. GENNEMFØRELSE

2.1. Retsgrundlag

Som supplement til de generelle rammer, der er fastsat ved SLS-forordningen, har Kommissionen vedtaget to gennemførelsesforordninger, nemlig:

– Kommissionens forordning (EF) nr. 1062/2008³, som definerer sæsonkorrektionsmetoderne, der skal anvendes fra og med første kvartal 2014, samt strukturen, indholdet og datoerne for indsendelse af de årlige kvalitetsrapporter, som medlemsstaterne skal indsende til Kommissionen

¹ EUT L 145 af 4.6.2008, s. 234.

² Se foregående rapport COM(2013) 571 final af 6.8.2013.

³ Kommissionens forordning (EF) nr. 1062/2008 af 28. oktober 2008 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 453/2008 om kvartalsstatistikker over ledige stillinger i Fællesskabet for så vidt angår sæsonkorrektionsmetoder og kvalitetsrapporter (EUT L 285 af 29.10.2008, s. 3).

– Kommissionens forordning (EF) nr. 19/2009⁴, hvor udtrykket "ledige stillinger" er defineret, indberetningsfristerne er fastsat, og perioderne omfattet af den første dataindberetning er specificeret. Endelig er de lande, der udfører gennemførlighedsundersøgelser, og de emner, som omfattes af gennemførlighedsundersøgelserne, opført i bilaget til denne retsakt.

I henhold til ovennævnte lovgivning er alle medlemsstaterne forpligtet til at levere tidsserier for antallet af ledige stillinger og antallet af besatte stillinger begyndende med det første kvartal af 2010. Dette skal de gøre senest 70 dage efter kvartalets afslutning. Desuden har medlemsstater, hvor arbejdstagerne udgør mere end 3 % af det samlede antal arbejdstagere i EU, pligt til at fremsende dataene senest 45 dage efter kvartalets afslutning.

Medlemsstaterne skal indberette antallet af ledige og besatte stillinger for alle forretningsenheder og for hver hovedafdeling af NACE rev. 2-nomenklaturen for økonomiske aktiviteter⁵. For små virksomheder (defineret som enheder med under 10 ansatte) og NACE-hovedafdeling O til S⁶ (hvor de vigtigste aktiviteter er offentlig forvaltning, sundhedsvæsen og undervisning) fastsætter SLS-forordningen dog, at de medlemsstater, som har vanskeligt ved at levere data, skal foretage gennemførlighedsundersøgelser.

Danmark, Spanien, Frankrig, Italien, Malta og Østrig udførte ovennævnte gennemførlighedsundersøgelser. Efter fuldført gennemførlighedsundersøgelse gik Spanien og Østrig over til at dække hele økonomien. Danmark er begyndt at indsamle data for små virksomheder, men har ikke udvidet SLS-dækningen til NACE-hovedafdeling O til S (i det følgende benævnt "den offentlige sektor"). Malta har udvidet SLS-dækningen til den offentlige sektor, men ikke til små virksomheder. I Frankrig og Italien er hverken små virksomheder eller den offentlige sektor dækket.

2.2. Udvikling siden den sidste rapport

Siden den anden rapport blev forelagt for Europa-Parlamentet og Rådet i 2013, har Kommissionen undersøgt muligheden for at gennemgå den eksisterende lovgivning med henblik på at forbedre SLS-dækningen. Medlemsstaterne har videreudviklet indsamling og fremsendelse af SLS-data, og Eurostat er begyndt at offentliggøre en kvartalspressemeddelelse om statistikker over ledige stillinger. Disse aspekter behandles nærmere i de følgende afsnit.

2.2.1. Gennemgang af lovgivning

Kommissionen undersøgte, om der i lyset af gennemførlighedsundersøgelserne var mulighed for at udforme et nyt lovforslag, som ville udvide SLS-dækningen i lande, som ikke medtager den offentlige sektor eller små virksomheder. Det blev konkluderet, at en sådan gennemgang

⁴ Kommissionens forordning (EF) nr. 19/2009 af 13. januar 2009 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 453/2008 om kvartalsstatistikker over ledige stillinger i Fællesskabet for så vidt angår definitionen af en ledig stilling, referencedatoerne for dataindsamling, dataindberetning og gennemførlighedsundersøgelser (EUT L 9 af 14.1.2009, s. 3).

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1893/2006 af 20. december 2006 om oprettelse af den statistiske nomenklatur for økonomiske aktiviteter NACE rev. 2 og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3037/90 og visse EF-forordninger om bestemte statistiske områder (EUT L 393 af 30.12.2006, s. 1).

⁶ Omfattende: offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring (hovedafdeling O), undervisning (hovedafdeling P), sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger (hovedafdeling Q), kultur, forlystelser og sport (hovedafdeling R) og andre serviceydelser som f.eks. organisationer og foreninger, reparation af computere og varer til personlig brug og husholdningsbrug og andre personlige serviceydelser (hovedafdeling S).

skulle foregå i sammenhæng med revisionen af EU's lovgivning om erhvervsstatistikker (den kommende rammeforordning om integrerede erhvervsstatistikker – FRIBS).

2.2.2. *Sæsonkorrigerede data*

Ifølge artikel 1 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1062/2008 havde medlemsstaterne pligt til at påbegynde indberetningen af sæsonkorrigerede data, når de havde fremsendt data for 16 perioder i henhold til SLS-forordningen. Idet det første kvartal var 2010Q1, var der derfor pligt til at fremsende sæsonkorrigerede data pr. juni 2014, når dataene for referencekvartalet 2014Q1 blev indberettet. Der er pligt til som minimum at indberette sæsonkorrigerede data om ledige stillinger og besatte stillinger for de individuelle/aggregerede NACE-hovedafdelinger B-E, F, G-I, J, K, L, M-N, O-Q og R-S. Medlemsstater, som ikke fandt sæsonudsving i deres serier, skulle indberette de samme serier to gange, og Eurostat skulle så kontrollere fraværet af sæsonudsving i sådanne tilfælde.

Alle medlemsstater undtagen Belgien, Finland og Sverige indberetter nu sæsonkorrigerede data for både ledige og besatte stillinger. Sverige indberetter sæsonkorrigerede tal for ledige stillinger, men ikke for besatte stillinger. Belgien og Finland har ikke indberettet sæsonkorrigerede data, da ændringer i deres nationale SLS-metodologi har forårsaget en afbrydelse af tidsserierne. Belgien vil kunne indberette sæsonkorrigerede data fra juni 2016 (referencekvartalet 2016Q1) og Finland fra juni 2017 (referencekvartalet 2017Q1). Sverige har givet tilsagn om at indberette de manglende sæsonkorrigerede data i juni 2016.

Hvad angår EFTA-landene, har Island, Norge og Schweiz ikke indberettet sæsonkorrigerede data, mens Liechtenstein er undtaget fra SLS-forordningen. Eurostat har kontakt til EFTA's statistiske kontor.

2.2.3. *Pressemeddelelse*

I juni 2014 begyndte Eurostat at offentliggøre en kvartalspressemeddelelse om andelen af ledige stillinger. Denne nye publikation sikrer SLS en bedre eksponering og er blevet godt modtaget af brugerne. Dog udtrykte nogle af brugerne, herunder Den Europæiske Centralbank, at det var nødvendigt, at også de fire medlemsstater, som endnu ikke dækkede hele deres økonomi med statistikkerne (Danmark, Frankrig, Italien og Malta), påbegyndte dette. De krævede også, at antallet og andelen af ledige stillinger blev offentliggjort for alle medlemsstater, euroområdet og Den Europæiske Union.

Situationen er blevet bedre for så vidt angår restriktioner på offentliggørelse af antal ledige stillinger. Irland tillod offentliggørelse af disse tal for referencekvartalet 2014Q4. Frankrig og Italien offentliggør dog stadig ikke tallene, fordi de kun delvist dækker økonomien, og det hæmmer offentliggørelsen af de samlede europæiske tal.

3. KVALITET

Kvalitet vurderes på grundlag af seks hovedkriterier defineret i Kommissionens forordning (EF) nr. 1062/2008, nemlig relevans, nøjagtighed, aktualitet og punktlighed, sammenhæng, sammenlignelighed og tilgængelighed og klarhed.

3.1. Relevans

Indsamlingen af SLS-data er meget relevant, da disse data er de eneste statistikker, hvormed man kan måle den uopfyldte efterspørgsel efter arbejdskraft.

Kvartalsvise data om ledige stillinger benyttes af Kommissionen (Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejdsmarkedsforhold og Inklusion og Generaldirektoratet for Økonomiske og Finansielle Anliggender) og Den Europæiske

Centralbank til at overvåge udviklingen i konjunkturerne og på arbejdsmarkedet på kort sigt. Antallet af ledige stillinger er en af de vigtigste europæiske økonomiske indikatorer (PEEI'er)⁷, som er den primære informationskilde til analyse og overvågning af konjunkturudsving på kort sigt i EU, euroområdet og medlemsstaterne.

SLS-data bruges også til indikatorbaserede strukturelle analyser, der udføres i forbindelse med Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst⁸. Der er blevet indføjet én SLS-baseret indikator i den fælles evalueringsramme, som er den resultattavle, der anvendes til at overvåge fremskridtene med den beskæftigelsesrelaterede del af Europa 2020-strategien. Den SLS-baserede indikator er også indføjet i Employment Performance Monitor (overvågning af beskæftigelsesresultater) – et udvalg af centrale udfordringer på arbejdsmarkedet, der er baseret på SLS-variabler.

SLS ville være langt mere relevant, hvis man fik lukket de eksisterende huller i dækningen af statistikker over NACE-hovedafdeling O til S og små virksomheder.

3.2. Nøjagtighed

Som en indikation på nøjagtighed beregner medlemsstaterne variationskoefficienterne for antallet af ledige stillinger (ikke sæsonkorrigerede), idet de tager hensyn til deres nationale stikprøveplan. Variationskoefficienten udtrykker standardstikprøvefejlen som en andel af den mængde, der skønnes. Den måler variabiliteten i det skønnede antal ledige stillinger. Ifølge den information, der blev givet i kvalitetsrapporterne for referenceåret 2014, lå variationskoefficienterne for det samlede antal ledige stillinger under 10 % i de fleste medlemsstater undtagen Belgien, Bulgarien, Cypern, Finland, Frankrig, Letland og Spanien (i mindst en af de fire gennemførte kvartalsundersøgelser)⁹.

Stikprøvens størrelse og svarprocenten påvirker i væsentlig grad estimerens nøjagtighed. Ifølge kvalitetsrapporterne varierede stikprøvens størrelse fra ca. 1 300 virksomheder i Malta og 3 000 i Cypern til ca. 75 000 i Tyskland (i undersøgelsen i fjerde kvartal) og 100 000 i Polen. Svarprocenten varierede fra 17 % i Tyskland (i undersøgelsen i fjerde kvartal) og 42 % i Kroatien – de to eneste lande med en procent under 50 % (i mindst ét kvartal) – til 99 % i Rumænien.

Reviderede estimer er af særlig interesse for brugerne og udgør et vigtigt element i nøjagtigheden. Situationen er forskellig for de to offentliggørelser af andelen af ledige stillinger.

Flash-estimerne for de aggregerede andele af ledige stillinger for euroområdet og EU-28, som er offentliggjort ved t+50 dage, kan revideres ved t+78 dage, når de endelige estimer er offentliggjort. Selv om flash-dataene ikke dækkede alle lande, var der ikke revisioner på over 0,1 procentpoint for eurorådets og EU-28's aggregater. Desuden kunne de estimer, der blev offentliggjort ved t+78 dage for euroområdet og EU-28, kræve revision ved næste offentliggørelse. I praksis viste det sig unødvendigt at revidere estimerne med over 0,1 procentpoint undtagen i en enkelt pressemeddelelse¹⁰, hvori Tyskland reviderede sine data betydeligt. Tysklands andele af ledige stillinger blev revideret som følge af en ny ekstrapoleringsmetode.

⁷ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om statistikker for euroområdet: "Bedre metodologier for statistikker og indikatorer for euroområdet" (KOM(2002) 661).

⁸ Meddelelse fra Kommissionen – EUROPA 2020 – En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst (KOM(2010) 2020).

⁹ Se SLS-metadata: http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm.

¹⁰ Se Eurostats pressemeddelelse 54/2016 af 18.3.2016.

3.3. Aktualitet og punktlighed

Tidsrammen for indberetning af SLS-data var generelt tilfredsstillende: 27 medlemsstater indberettede generelt deres data til tiden, mens Grækenlands indberetninger af data var en smule forsinkede (2-3 dage). I nogle tilfælde blev der dog konstateret kvalitetsproblemer, når det første datasæt blev indberettet. Det forhindrede Eurostat i at gøre yderligere fremskridt med den rettidige endelige offentliggørelse af SLS-data.

3.4. Sammenhæng og sammenlignelighed

Sammenhængen i de ledige stillinger kan ikke kontrolleres direkte, da der ikke findes nogen anden harmoniseret kilde på europæisk plan til at måle arbejdsmarkedets uopfyldte efterspørgsel. Selv om ledige stillinger indberettet til de offentlige arbejdsformidlinger optælles i mange lande, er det problematisk at bruge disse tal til at kontrollere sammenhængen i SLS'erne, da de er behæftet med stor underdækning og er baseret på nationale definitioner.

Antallet af besatte stillinger, der indgår i nævneren ved udregning af andelen af ledige stillinger, kan sammenlignes med oplysninger fra andre kilder, navnlig med antallet af beskæftigede personer ifølge arbejdsstyrkeundersøgelsen (LFS). Ved sammenligninger og efterfølgende vurderinger af forskellene skal der tages hensyn til kildernes konceptmæssige og undersøgelsesafhængige forskelle.

Forskellen mellem antal ansatte, der indberettes i LFS, og antal besatte stillinger rapporteret i SLS-sammenhæng svinger generelt mellem ca. -20 % og 20 %. En meget stor negativ forskel (mere end -40 %) målt for Luxembourg kan forklares med den betydelige indvirkning fra grænsearbejde, som skaber store uoverensstemmelser mellem LFS's definition af det hjemlige arbejdsmarked og den definition af det nationale arbejdsmarked (dvs. medregning af stillinger besat af ikke-residenter), der anvendes til SLS. For Ungarn og Rumænien blev der registreret en positiv forskel på over 30 %. Ifølge kvalitetsrapporten for 2014, som Ungarn fremsendte, kunne forskellen forklares ved, at SLS ikke dækker virksomheder, der beskæftiger færre end fem personer, mens LFS overvurderer de små sektorer (f.eks. NACE-hovedafdeling B) og den offentlige sektor generelt. Rumænien forklarede, at LFS dækker de væbnede styrker og den uformelle sektor, mens SLS ikke medregner personer, hvis ansættelseskontrakt midlertidigt ophæves (f.eks. på grund af barselsorlov, forældreorlov, sygdom, ubetalt orlov eller fravær af andre grunde).

For så vidt angår sammenlignelighed, er den referencedato, hvor SLS-data indsamles i et givent kvartal, et vigtigt kendetegn. I henhold til artikel 2 i Kommissionens forordning (EF) nr. 19/2009 indsamles der fortrinsvis oplysninger kontinuerligt eller på en række datoer i løbet af kvartalet. I de fleste medlemsstater er dette endnu ikke tilfældet. Det anbefales derfor at sprede indsamlingen af oplysninger ud på adskillige datoer for at sikre, at estimatet er fuldt repræsentativt for kvartalet som helhed.

Endelig er den største udfordring med hensyn til sammenlignelighed at få alle medlemsstater til at dække hele økonomien i deres undersøgelser om ledige stillinger, dvs. medtage små virksomheder og NACE-hovedafdeling O til S. Som angivet i afsnit 2.2 og 2.3 ovenfor er der stadig fire medlemsstater, der ikke har nået dette mål.

3.5. Tilgængelighed og klarhed

Statistikker over ledige stillinger gøres tilgængelige gennem Eurostats normale formidlingskanaler, nemlig onlinedatabasen og de særlige Statistics Explained-sider på

Eurostats websted¹¹. Webstedet giver rettidige oplysninger om andelen af ledige stillinger for både europæiske aggregater og enkeltlande, herunder figurer, der viser udviklingen over tid.

De årlige kvalitetsrapporter, som medlemsstaterne fremsender, har sat Eurostat i stand til at ajourføre de metadata, der sendes til brugerne.

Dataene om andelen af ledige stillinger opfylder således gode standarder for tilgængelighed og klarhed.

4. EUROPÆISKE AGGREGATER

Den aggregerede andel af ledige stillinger offentliggøres, men ikke det aggregerede antal ledige stillinger, idet små virksomheder og den offentlige sektor kun delvist er dækket. Det er også grunden til, at Frankrig og Italien hidtil ikke har tilladt offentliggørelse af antallet af ledige stillinger.

Kvalitetsundersøgelser udført i visse lande, som dækker hele økonomien, f.eks. hvori man sammenligner andelen af ledige stillinger i små virksomheder med andelen i store virksomheder, har vist, at større virksomheder generelt har en lavere andel af ledige stillinger end små virksomheder. Dette kunne betyde, at andelen af ledige stillinger i EU og euroområdet i øjeblikket er en anelse undervurderet. På trods af dette forbehold kan de europæiske aggregater anses for at være tilfredsstillende.

Sæsonkorrektioner bør give et tydeligere billede af de reelle ændringer i EU-dataene. Eurostat vil offentliggøre sæsonkorrigerede data for de europæiske aggregater i anden halvdel af 2016.

Generelt har der været små revisioner af de europæiske aggregater som nævnt i afsnit 3.2 om nøjagtighed.

5. KONKLUSION

Der er gjort store fremskridt inden for de seneste tre år med gennemførelsen af SLS-lovgivningen og indsamlingen af pålidelige statistikker over ledige stillinger. Navnlig har de fleste medlemsstater påbegyndt indberetningen af sæsonkorrigerede data, som regelmæssigt offentliggøres af Eurostat. Eurostat agter at offentliggøre sæsonkorrigerede data for europæiske aggregater i anden halvdel af 2016.

Der er indberettet SLS-data rettidigt, og europæiske aggregater er offentliggjort som planlagt, om end der er plads til yderligere fremskridt med rettidigheden i de kommende år. Generelt har der været tale om små revisioner af de offentliggjorte europæiske aggregater for både flash-estimerne og de endelige estimer.

Eurostat er begyndt at offentliggøre en kvartalspresmeddelelse om andelen af ledige stillinger, som sikrer SLS en bedre eksponering og er blevet godt modtaget af brugerne.

Ikke desto mindre er ufuldstændig dækning stadigvæk hovedårsagen til, at SLS-data ikke bruges i større udstrækning. Det er afgørende, at alle medlemsstaterne dækker den offentlige sektor og små virksomheder fuldstændigt i deres kvartalestimer. Bedre dækning vil også gøre det muligt at offentliggøre antallet af ledige stillinger for europæiske aggregater.

¹¹ Se artiklerne på Eurostats websted: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_statistics og http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve.